

SINAGOGŲ KOMPLEKSAI

ŠIAULIŲ APSKRITIS

Nuotr. Vitalij Červiakov, 2007 (Synagogues in Lithuania Catalogue. Skaitmeninis archyvas, VDA)

Ši vasarinė sinagoga pastatyta 1864 – 65 m., turi neoklasicizmo bruožų. Po Antrojo pasaulinio karo naudota kaip sandėlis, vėliau buvo paversta sporto sale. 1964 m. pristatytas priestatas nugriautas XX a. 10 deš. Šiuo metu rekonstruota, pritaikoma kultūros reikmėms.

Nuotr. Vitalij Červiakov, 2007 (Synagogues in Lithuania Catalogue. Skaitmeninis archyvas, VDA)

Sinagoga pastatyta 1911 m. vadinamuoju plytų stiliumi, vietoj gaisro nuniokoto pastato. Sovietmečiu pastato paskirtis dažnai keitėsi – jame buvo įkurta liejykla, vėliau – jaunimo klubas, butai. Vis dėlto nemažai interjero elementų išliko. Šiuo metu sinagoga atstatyta ir restauruota, pritaikyta kultūros reikmėms.

JONIŠKIS

Administracinė priklausomybė: Joniškio raj. Šiaulių apskr.

Adresas: Miesto a. 4a ir 4b

Atstumas: 231 km

Keliai: Vilnius – Panevėžys **A2**, Panevėžys – Pakruojis **149**, Pakruojis – Linkuva **151**, Linkuva - Joniškis **152**

Kiti lankytini objektai apylinkėse: Joniškio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia (bažnyčios g. 2), krepšinio muziejus (Livonijos g. 3), Pakruojo sinagoga (kranto g. 8), Pakruojo dvaras ir parkas (2 km. nuo Pakruojo, kelias Pakruojis – Linkuva), Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia (Vytauto g. 67a, Pakruojis), Joniškėlio dvaro kompleksas ir parkas (Joniškėlis), Švč. Trejybės bažnyčia (Vytauto g. 5, Joniškėlis), Linkuvos sinagoga (Ugniagesių g. 2), Lygumų sinagoga (Upės g. 2), Rozalimo sinagoga (Salomėjos Nėries g. 2)

Nuotr. Vitalij Červiakov, 2007 (SLC arch.)

Manoma, jog sinagoga statyta XIX a. pab. Iki Antrojo pasaulinio karo stipriai nenukentėjusi, sovietmečiu ji perdaryta į gyvenamuosius būstus.

Nuotr. Vitalij Červiakov, 2007 (SLC arch.)

Mažame buvusių maldos ir studijų namų pastate išsaugotos keletas autentiškų detalių pastebimos iki šiol. Šiuo metu pastatas tarnauja kaip vietinės gaisrinės būstinė.

ŽAGARĖ

Administracinė priklausomybė: Joniškio raj. Šiaulių apskr.

Adresas: Petro Avižonio g. 5 ir 7

Atstumas: 258 km

Keliai: Vilnius – Panevėžys **A2**, Panevėžys – Pakruojis **149**, Pakruojis – Linkuva **151**, Linkuva - Joniškis **152**, Joniškis – Žagarė **153**

Kiti lankytini objektai apylinkėse:

Joniškio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia (bažnyčios g. 2), Žagarės sinagoga (Trumpoji g. 31) Pakruojo sinagoga (Kranto g. 8), Pakruojo dvaras ir parkas (2 km. nuo Pakruojo, kelias Pakruojis – Linkuva), Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia (Vytauto g. 67a, Pakruojis), Joniškėlio dvaro kompleksas ir parkas (Joniškėlis), Švč. Trejybės bažnyčia (Vytauto g. 5, Joniškėlis), Linkuvos sinagoga (Ugniagesių g. 2), Lygumų sinagoga (Upės g. 2), Rozalimo sinagoga (Salomėjos Nėries g. 2)

TELŠIŲ APSKRITIS

Nuotr. Sergey Kravtsov, 2004 (Žydų meno centro arch.)

Sinagoga buvo pastatyta pagal Semiono Gorskio projektą 1874 m. Po gaisro, ji buvo rekonstruota XX a. 4 deš. Sovietmečiu joje

PLUNGĖ

Administracinė priklausomybė: Plungės raj. Telšių apskr.

Adresas: J. Tumo – Vaižganto g. 7a ir 9

Atstumas: 287 km

Keliai: Vilnius – Kaunas – Klaipėda **A1**, Tauragė – Mažeikiai **164**

Kiti lankytini objektai apylinkėse: Plungės

Šv. Jono krikštytojo bažnyčia (Vytauto g. 34); Alsėdžių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia (Bažnyčios g. 2); Rietavo Oginskių dvaro rūmai ir parkas bei muziejus

veikė kultūros namai. Sinagogos pastatas buvo nugriautas 2008 m.

Nuotr. Sergey Kravtsov, 2004 (Žydų meno centro arch.)

Sinagoga veikiausiai buvo pastatyta po 1931 m. gaisro. Sovietmečiu joje veikė dailės, vėliau vairavimo mokykla. Šiuo metu sinagogos pastatas priklauso Plungės žydų bendruomenei.

KAUNO APSKRITIS

Nuotr. Evelina Kazlauskaitė, 2007 (Synagogues in Lithuania Catalogue. Skaitmeninis archyvas, VDA)

Didžioji sinagoga (kairėje) buvo baigta statyti 1807 m.. Nors jos interjeras buvo sunaikintas, išorė liko beveik nepakitusi. 2004 m. joje ėmė veikti dailės mokykla.

Maldos namai (dešinėje) buvo pastatyti kiek vėliau, 1857 m.. Sovietmečiu ją rekonstravus dalis interjero buvo sunaikinta, tačiau pastato išorė išliko beveik nepaliesta. 2002 m. sinagogos pastate įsikūrė Daugiakultūris centras.

KĖDAINIAI

Administracinė priklausomybė: Kėdainių raj., Kauno apskr.

Adresas: Senosios rinkos g. 12 ir 12a, bei Smilgos g. 13

Atstumas: 130 km

Keliai: Vilnius – Panevėžys **A2**, Ukmergė – Kėdainiai **145**

Kiti lankytini objektai apylinkėse: Kėdainių krašto muziejus - Senosios regulos karmelitų vienuolyno kompleksas (Didžioji g. 19), Juozo Paukštelio memorialinis muziejus (Vydūno g. 14), Kėdainių evangelikų reformatų bažnyčia ir Kunigaikščių Radvilų mauzoliejus (Senoji g. 1), Šv. Juozapo katalikų bažnyčia (Radvilų g. 10), Šv. Jurgio bažnyčia (Šėtos g. 10), (Vokiečių g. 7), Viešpaties Atsimainymo cerkvė (Gedimino g. 2), Rotušė (Didžioji g. 1) „Minaretas“ (S. Dariaus ir S. Girėno g.5), Janinos Monkutės–Marks muziejus-galerija (J. Basanavičiaus g. 45), Šėtos sinagoga (Kėdainių g. 1)

Nuotr. Evelina Kazakauskaitė, 2007 (Synagogues in Lithuania Catalogue. Skaitmeninis archyvas, VDA)

Didieji maldos namai (dešinėje) buvo pastatyti 1909, vadinamuoju plytų stiliumi pagal architekto Antono Filipovičiaus – Duboviko projektą. 1967 m. pastatas buvo paverstas kultūros namais.

Chasidų sinagoga (kairėje) beveik analogiška didiesiems maldos namams, pastatyta pagal to paties architekto projektą 1908 m. Po Antrojo pasaulinio karo joje buvo įrengta kolūkio administracija.

ŽASLIAI

Administracinė priklausomybė:

Kaišiadorių raj., Kauno apskr.

Adresas: Vytauto g. 38 ir 40

Atstumas: 63 km

Keliai: Vilnius – Kaunas – Klaipėda **A1**, Elektrėnai – Jonava **143**

Kiti lankytini objektai apylinkėse: Žaslių Šv. Jurgio bažnyčia, Kaišiadorių Kristaus Atsimainymo katedra (T. Brazio g. 6), Kaišiadorių muziejus (Gedimino g. 85), Paminklas kardinolui V. Sladkevičiui, Namai, kuriame gyveno kardinolas V. Sladkevičius (Kęstučio g. 31) Kaišiadorių (Gudienos) dvaras; Jono Aisčio muziejus (J. Aisčio g. 1, Rumšiškės), Lietuvos liaudies buities muziejus (L. Lekavičiaus g. 2, Rumšiškės)

KALVARIJA

Vitalij Červiakov, 2007 (SLC arch.)

1865 m. pastatyta sinagoga šiuo metu yra rekonstruojama tiek iš išorės, tiek iš vidaus. Sovietmečiu šis pastatas kaip ir greta stovinti Didžioji sinagoga buvo naudotas sandėliavimui, po 1990 m. pastatas apleistas ir tik 2002 m., nusprendus čia įkurdinti vaikų muzikos konservatoriją, imtasi renovacijų.

Iš Didžiosios Sinagogos, pastatytos 1795-1803 m., šiuo metu liko tik griuvėsiai (1992-96 m. galutinai sugriuvo sinagogos stogas). Jau per II Pasaulinį karą nukentėjęs pastatas buvo rekonstruotas sovietmečiu, jame įrengti sandėliai, veikę iki 1981 m.

Administracinė priklausomybė: Kalvarijos raj. Marijampolės apskr.

Adresas: Sodų g. 16 ir 18

Atstumas: 156 km

Keliai: Vilnius – Marijampolė **A16**, Marijampolė – Kalvarija **201**

Kiti lankytini objektai apylinkėse: Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos bažnyčia (Laisvės g. 17), Talmudo mokykla ir rabino namas; Marijampolės sinagogos (Senoji g. 1, Kauno g. 4, P. Butlerienės g. 5), Šv. arkangelo Mykolo mažoji bazilika, Šv. Jurgio vienuolynas, Šv. Vincento Pauliečio bažnyčia, stačiatikių Marijampolės Švč. Trejybės cerkvė, Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus (Vytauto g. 29); Prienų sinagoga (Vytauto g. 25), Kristaus Apsireiškimo bažnyčia (Kęstučio g. 9), Prienų vandens malūnas

PANEVĖŽIO APSKRITIS

Manoma, jog sinagoga pastatyta XIX a. I pusėje. Sovietmečiu pastatas buvo paverstas svirnu, o po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pastate įrengta sporto salė, kuri funkcionuoja iki šiol. Ant pastato kabo memorialinė lenta, kurioje paminėta ir pirminė pastato paskirtis.

Greta esanti Didžioji sinagoga pastatyta 1880-

KREKENAVA

Administracinė priklausomybė: Panevėžio raj., Panevėžio apskr.

Adresas: Vytauto g. 6 ir 8

Atstumas: 155 km

Keliai: Vilnius – Panevėžys **A2**, Panevėžys – Krekenava **195**

Kiti lankytini objektai apylinkėse: Krekenavos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų mažoji bazilika ir parapija (Bažnyčios g. 18), Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia Naumiestyje, Krekenavos regioninis parkas, Panevėžio Kristaus Karaliaus katedra (Katedros a. 1), Čičinsko kalnas (Upytės piliavietė), Pašilių stumbrynas (Girelė, Ramygalos sen., Panevėžio r. sav.), Bistrampolio dvaras (netoli Uliūnų gyvenvietės, 700 m. nuo kelio Via Baltica)

1883 m., o 1927 m. pagal Panevėžio architekto Keraičio planus rekonstruota. Po II Pasaulinio karo pastate įrengti gyvenamieji butai, jis nutinkuotas ir perdažytas geltonai, pakeistas jo stogas.

Nuotr. Vitalij Červiakov, 2006 (SLC arch.)

Pirminis Didžiosios Sinagogos variantas pastatytas XX a. II p., tačiau Pirmojo Pasaulinio karo metu jai sudegus, sinagoga atkurta tik 1927-1931 m. Sovietmečiu pastatas modifikuotas, jame veikė bakalėjos prekių parduotuvė. Šiuo metu naudojama tik pastato dalis, kurioje veikia laidojimo biuras.

VABALNINKAS

Administracinė priklausomybė: Biržų raj., Panevėžio apskr.

Adresas: Pirties g. 3 ir 4

Atstumas: 175 km

Keliai: Vilnius – Panevėžys **A2**, Panevėžys – Rokiškis **122**, Rokiškis – Vabalninkas **191**

Kiti lankytini objektai apylinkėse:

Biržų pilis (J.Radvilos g. 3), Astravo dvaro rūmai (Astravo g. 17 Biržuose), Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia Biržuose (Vytauto g. 2), Krekenavos sinagogų kompleksas (Vytauto g. 6 ir 8), Krekenavos Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų mažoji bazilika ir parapija (Bažnyčios g. 18), Čičinsko kalnas (Upytės piliavietė), Pašilių stumbrynas (Girelė, Ramygalos sen., Panevėžio r. sav.), Panevėžio Kristaus Karaliaus katedra (Katedros a. 1), Panevėžio Senvagė, Troškūnų sinagoga (Birutės g. 10)

Nuotr. Vitalij Červiakov, 2006 (SLC arch.)

Maldos ir studijų namų likimas panašus kaip sinagogos: pastatyti XIX a. pab.. XX a. pr. degė ir buvo vėl restauruoti. Sovietmečiu čia įrengta pirtis, kuri funkcionuoja iki šiol.

UTENOS APSKRITIS

Nuotr. Evelinos Kazakauskaitės, 2006 (SLC arch.)

Didžioji sinagoga po pastatymo XIX a. vid. buvo perstatyta keletą kartų. Iki pat 1969 m. buvo išlaikyta originali pastato forma, ir tik vėliau jis buvo visiškai rekonstruotas. Deja, dabartinis pastatas visiškai neprimena buvusios sinagogos.

Nuotr. Evelinos Kazakauskaitės, 2006 (SLC arch.)

Maldos ir studijų namai Utenoje iškilo po didžiojo 1890 m. gaisro. Deja, ilgainiui visas originalus jo interjeras buvo suniokotas. Šiuo metu pastate įsikūrusi Baptistų bažnyčia.

UTENA

Administracinė priklausomybė: Utenos raj., Utenos apskr.

Adresas: Rinkos a. 6 ir Ežero g. 2

Atstumas: 97 km

Keliai: Vilnius – Utena **A14**

Kiti lankytini objektai apylinkėse:

Bikuškio dvaro pastatų ansamblis

(Bikuškio k., Sudeikių sen., Utenos raj.),

Konglomerato atodanga Užpalių k.,

Kristaus žengimo į dangų bažnyčia

Utenoje (Vytauto g. 4), Marijos – kankinių

karalienės koplyčia Utenoje (Sudeikių g.),

Minčios vandens malūnas, Narkūnų

piliakalnis, Senasis Utenos paštas (J.

Basanavičiaus g. 36), Strazdų etnografinis

kaimas, Vestuvių kalnas prie Klovinių

užtvankos, Vyžuonų bažnyčia (B.

Radzevičiaus g.), Užpalių kaimo varpinė

